

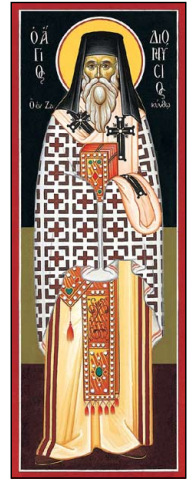

‘Ο Άγιος Διονύσιος Άρχιεπίσκοπος Αίγινης, ό εκ Ζακύνθου, ό Θαυματουργός*

(† 17η Δεκεμβρίου 1622)

Του Πρεσβυτέρου π. Γεωργίου Άνθη

Ο Άγιος Διονύσιος γεννήθηκε στην Ζάκυνθο τὸ ἔτος 1547, ἀπὸ γονεῖς εὐγενοῦς καταγωγῆς, τὸν Νούκιο Σιγούρο καὶ τὴν Παυλίνα Βάλβη. Εἶχε δύο ἀκόμη ἀδελφια, τὸν Κωνσταντίνο καὶ τὴν Σιγούρα. Τὸ κατὰ κόσμον ὄνομά του ἦταν Δραγανίγος ἢ πιὸ σωστά, Γραδενίγος. Ἡ οἰκογένεια Σιγούρου ἦταν νορμανδικῆς καταγωγῆς καὶ κατὰ τὸν 15ο αἰῶνα ἐγκαταστάθηκε, ἐρχόμενη ἀπὸ τὴν Ἰταλία, στὴν Ζάκυνθο, ὅπου σταδιακὰ ἐξελληνίσθηκε καὶ ἀσπάσθηκε τὴν Ὁρθοδοξία. Ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκογένεια τῆς μητέρας του, ἐνετικῆς προελεύσεως, συγκαταλεγόταν μεταξὺ τῶν ἀρχοντικῶν καὶ εὐγενῶν οἰκογενειῶν τῆς Ζακύνθου. Ἐκτὸς ἀπὸ ἀρχοντικὴ πάντως, ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἁγίου διακρινόταν καὶ γιὰ τὴν εὐσέβειά της. Ἔτσι, δύο ἀπὸ τὰ παιδιά, ὁ Δραγανίγος -μετέπειτα Διονύσιος- καὶ ἡ ἀδελφὴ του Σιγούρα, θὰ ἀσπασθοῦν τὸν Μοναχισμό: ὁ μὲν Δραγανίγος νεώτατος, στὸ 21ο ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἡ δὲ Σιγούρα σὲ προχωρημένη ἡλικία, μετὰ τὴν χρεΐα καὶ τὴν ἀνατροφή τῶν τέκνων της.

Ζῶντας μέσα σ’ ἓνα τέτοιο οἰκογενειακὸ περιβάλλον, μορφώθηκε ὁ Ἅγιος ἀπὸ ἐπιφανεῖς διδασκάλους τῆς ἐποχῆς καὶ ἔγινε κάτοχος τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, τῆς λατινικῆς καὶ τῆς ἰταλικῆς γλώσσας, καθὼς καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ μιὰ πληροφορία, ὁ Ἅγιος ἀγαποῦσε νὰ μελετᾷ τὰ συγγράμματα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου

τοῦ Θεολόγου, ἀκόμη καὶ ὅταν ἦταν Ἐπίσκοπος. Συμπεραίνουμε λοιπὸν ὅτι γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε ὁ Ἅγιος Διονύσιος μιὰ πολὺπλευρὴ καὶ ἀξιόλογη μόρφωση.

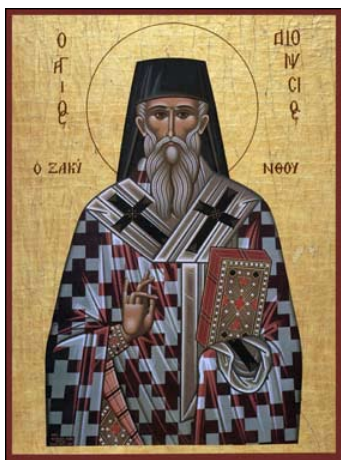
Ἀμέσως μόλις ἐνηλικιώνεται, κατὰ τὸ εἰκοστὸ πρῶτο ἔτος τοῦ βίου του, ὁ νεαρὸς Δραγανίγος ἀποφασίζει νὰ πραγματοποιήσει τὸν ἱερό του πόθο τῆς ὀλοκληρωτικῆς ἀφιερώσεως στὸν Κύριο καὶ τὴν Ἐκκλησία Του καὶ νὰ καρῆ Μοναχός. Προκειμένου ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὶς βιοτικὲς μέριμνες δωρίζει στ' ἀδέλφια του τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὴν πατρικὴ περιουσία, καὶ στὶς 13 Νοεμβρίου λαμβάνει τὸ μοναχικὸ σχῆμα, μετονομαζόμενος σὲ Δανιήλ.

Ἡ κουρά του εἰς Μοναχὸν ἔγινε στὴν Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος, ἡ ὁποία εἶναι κτισμένη στὴν μεγαλύτερη ἀπὸ τὶς δύο νησίδες τῶν Στροφάδων, 37 ναυτικὰ μίλια νοτίως τῆς Ζακύνθου. Ἐξὶ μόλις ἡμέρες μετὰ τὴν μοναχικὴν κουρά του, κατὰ τὴν ὁποία μετωνομάσθη, ὅπως εἶδαμε, Δανιήλ, ἐξεδόθη ἔγγραφο τοῦ προβλεπτοῦ Ζακύνθου (19 Νοεμβρίου 1568), διὰ τοῦ ὁποίου παραχωρεῖται ἰσοβίως στὸν νεόκουρο Μοναχὸ ἢ Μονὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ἀναφωνήτριας, ποὺ βρίσκεται σὲ ὄρεινὴν περιοχὴ τῆς Ζακύνθου. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔγγραφο, ἡ παραχώρηση αὐτὴ καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ Ἁγίου ὡς ἡγουμένου ἔγινε ἐξ αἰτίας «τῆς εἰλικρινείας, ἄκρας ἀρετῆς καὶ παραδειγματικοῦ βίου, συνοδευομένου ὑπὸ ἀξιεπαίνου ἤθους, τοῦ εὐγενοῦς μεσῆρ Γραδενίγου Σιγούρου...», λόγια ποὺ δείχνουν ὅτι ὁ Ἅγιος ἀποτελοῦσε ἀντικείμενο θαυμασμοῦ λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἀρετῶν του. Ὅλοι οἱ βιογράφοι του ἀναφέρουν ὅτι ὡς Μοναχὸς ὁ Δανιήλ ἔζησε μὲ «νηστεία, ἀγρυπνία καὶ προσευχή», ἂν καὶ τόσο νέος στὴν ἡλικία, ξεπερνῶντας στὴν ἀρετὴ ἀκόμη καὶ τοὺς πρὸ ἡλικιωμένους καὶ ἐνάρετους μοναχοὺς.

Γιὰ τὶς πολλὲς του ἀρετὲς ἀκριβῶς, ὁ μόλις 22 ἐτῶν Μοναχὸς Δανιήλ, χειροτονεῖται τὸ 1570 διάκονος καὶ πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου Φιλόθεο Λοβέρδο (1567-1581) καὶ ὀρίζεται ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἡγούμενος τῆς ἱεραῆς Μμονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τῶν Στροφάδων· καὶ ἀπὸ τὴν θέση αὐτὴ διέλαμψε ὁ Ἅγιος μὲ τὴν ἀσκητικότητα, τὴν ταπείνωση, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ ἔδειχνε σὲ ὅλους.

Κατὰ τὸ 1577 ὁ Δανιήλ ἀποφασίζει νὰ μεταβῆ γιὰ προσκύνημα στὰ Ἱεροσόλυμα, προκειμένου νὰ προσκυνήσῃ τοὺς Ἁγίους Τόπους. Ἀναζητῶντας πλοῖο γιὰ νὰ ταξιδέψῃ μέχρι τὴν Παλαιστίνη, ἀποβιβάσθηκε στὸν Πειραιᾶ καὶ ἀνέβηκε στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ χαιρετήσῃ καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τὰ σεβάσματά του στὸν τότε μητροπολίτη Ἀθηνῶν Νικάνορα· ὁ μητροπολίτης ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἐκτίμησε τὸν ἐνάρετο καὶ ταπεινὸ ἱερομόναχο Δανιήλ, ὑπάρχει δὲ φήμη ὅτι καὶ ἀπὸ πρὶν ἦταν ἐνήμερος

για την θεοφιλή ζωή του, γι' αυτό και του πρότεινε την χειροτονία του ως Ἐπισκόπου τῆς χηρεύουσας τότε ἀρχιεπισκοπῆς Αἰγίνης. Ὁ Ἅγιος ἀρνήθηκε κατ' ἀρχὰς τὴν πρόταση τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μπροστὰ στὴν ἐπιμονὴ τοῦ ἱεράρχου, κινούμενος ἀπὸ ταπείνωση καὶ ὑπακοή, ἀποδέχθηκε καὶ χειροτονήθηκε ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης. Ἡ χειροτονία του ἔγινε στὶς 16 Ἰουνίου 1577 στὸν ναὸ τῆς Θεοτόκου Γοργοπηκόου, τὸν καλούμενο σήμερα ἅγιο Ἐλευθέριο, τὴν κομψὴ Βυζαντινὴ ἐκκλησία πὺ βρίσκεται δίπλα στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ἀρχιεπισκοπὴ Αἰγίνης περιελάμβανε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ νησί τῆς Αἰγίνας, καὶ τὰ παρακείμενα νησιά Ὑδρα, Πόρο καὶ Ἀγκίστρι. Ἄν καὶ δὲν ὑπῆρχε τουρκικὴ παρουσία στὴν Αἶγινα, τὸ νησί εἶχε ὑποφέρει τὰ πάνδεινα ἀπὸ πειρατικὲς ἐπιδρομὲς, μὲ φοβερώτερη ἐκείνην τῆς 24ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1537 ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Χαϊρεντὶν Μπαρμπαρόσσα, κατὰ τὴν ὁποία σφαγιάσθηκαν 5.000 κάτοικοι τῆς νήσου καὶ μεγάλος ἀριθμὸς γυναικοπαίδων εἶχε μεταφερθῆ καὶ πωληθῆ στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Ἀνατολῆς. Αὐτὸ τὸν ταλαιπωρημένο καὶ πονεμένο λαὸ κλήθηκε νὰ ποιμάνῃ ὁ ἐκλεκτὸς εὐγενῆς καὶ ἡγούμενος τῆς Ζακύνθου.

Ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης ἀνταπεκρίθη στὰ ποιμαντικά του καθήκοντα μὲ μεγάλη εὐσυνειδησία καὶ ἀκρίβεια· στάθηκε ἀκούραστος διδάσκαλος, πατέρας καὶ παιδαγωγὸς τῶν πιστῶν, τοὺς ὁποίους ἐνέπνεε, ἐστήριζε καὶ καθωδηγοῦσε στὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴ. Ἡ παρουσία του στὴν Αἶγινα ὑπῆρξε φῶς καὶ ζωὴ γιὰ τὸ ποιμνίό του. Στήριζε τοὺς χριστιανοὺς πρῶτα μὲ τὸ φωτεινὸ του παράδειγμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἀπλό, οὐσιαστικὸ καὶ διαφωτιστικὸ του κήρυγμα. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος** καὶ ὡς ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης συνέχισε τὴν ἀσκητικὴ του ζωὴ

«διάγων ἐν νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις» καὶ τήρησε αὐτὸν τὸν κανόνα καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἐπίγειας βιοτῆς του. Ὑπῆρξε ὁ Ἅγιος ἓνας θεοφιλῆς ἐραστὴς τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἀσκήσεως, γι' αὐτὸ καὶ ὅταν πλήθη πιστῶν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς του, ἀλλὰ καὶ ἄλλες πλησίον περιοχάς, ἄρχισαν νὰ συρρέουν ἐλκόμενα ἀπὸ τὴν ἁγιασμένη του μορφή καὶ τὴν ἐμπνευσμένη διδασκαλία του, ἐπιθυμῶντας νὰ ζήσῃ τὴν κατὰ Θεὸν ἡσυχία καὶ ν' ἀποφύγῃ τοὺς περισπασμοὺς καὶ τοὺς θορύβους, παραιτήθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχιεπισκοπὴ Αἰγίνης καὶ ἐπέστρεψε στὴν πατρίδα του. Ἐποίμανε τὴν ἀρχιεπισκοπὴ του γιὰ ἐνάμιση περίπου

χρόνο· σώζεται ἔγγραφο τῆς Ζακύνθου μὲ ἡμερομηνία 18 Ἰανουαρίου 1579, στὸ ὁποῖο ὁ Ἅγιος ὑπογράφει ὡς μάρτυς. Ἄρα περὶ τὰ τέλη τοῦ 1578, μετὰ τὴν παραίτησή του, ἐπιστρέφει στὴν πατρίδα του. Ὁ Ἅγιος εἶναι μόλις 32 ἐτῶν, καὶ ὅμως σκέπτεται καὶ ἐνεργεῖ μὲ σύνεση πολιοῦ πρεσβύτου. Περιφρονεῖ τὶς τιμὲς καὶ τὶς πρωτοκαθεδρίες, δὲν ἐνδιαφέρεται νὰ καταλάβῃ ὑψηλότερες θέσεις στὴν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση. Προτιμᾷ τὴν ἀφανῆ καὶ ταπεινὴ θέσιν τοῦ ἡγουμένου τῆς Ἀναφωνήτριας, διότι εἶναι ἐραστὴς τῆς ἀδιάλειπτης προσευχῆς καὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν καταρτισμοῦ του.

Ἐγκαταστάθηκε λοιπὸν ὁ Ἅγιος, μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ζάκυνθο, στὸ Μοναστήρι τῆς Παναγίας τῆς Ἀναφωνήτριας καὶ διωρίσθηκε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Ἱερεμία τὸν Β΄ χωρεπίσκοπος καὶ πρόεδρος Ζακύνθου, χωρὶς νὰ τοῦ ἀφαιρεθῇ ὁ τίτλος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης, τὸν ὁποῖο ἔφερε μέχρι τὴν κοίμησή του. Κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ζάκυνθος ἀποτελοῦσαν μιὰ Ἐπισκοπὴ, καὶ ὁ Ἐπίσκοπος εἶχε ἔδρα τὴν Κεφαλληνία. Καθὼς ἐκλεγόταν ἀπὸ τὸν κλῆρο τῆς Κεφαλληνίας ἦταν σχεδὸν πάντοτε Κεφαλλονίτης καὶ ἐπισκεπτόταν κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα τὴν Ζάκυνθο, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ Ζακυνθῖνοί, καὶ ἰδιαίτερα ὁ κλῆρος, νὰ παραμένουν οὐσιαστικὰ ἀποίμαντοι καὶ νὰ ἔχουν πολλὰ παράπονα γιὰ τὴν κατάστασιν αὐτῆ. Ἡ παρουσία λοιπὸν τοῦ ἱεράρχου Διονυσίου στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του καὶ ὁ διορισμὸς του ὡς χωρεπίσκοπου καὶ προέδρου Ζακύνθου ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη, θεωρήθηκε ἀπὸ ὄλους, καὶ ἦταν πράγματι, εὐλογία Θεοῦ γιὰ τὸ νησί. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἐχειροτονοῦσε τοὺς κληρικούς, ἐχειροθετοῦσε ἀναγνώστες, χοροστατοῦσε σὲ γιορτές, πάντοτε χωρὶς νὰ δέχεται χρήματα καὶ φανερόντως σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τὶς μεγάλες του ἀρετές, μὲ τοὺς λόγους του καὶ τὸ παράδειγμά του.

Ἰσως ἡ χαρισματικὴ παρουσία τοῦ Ἁγίου καὶ ἰδιαίτερος ἡ ἀφιλοχρηματία του ἐκίνησαν τὸν φθόνον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου Φιλοθέου Λοβέρδου, ὁ ὁποῖος, φέροντας βαρῶς τὴν παρουσία χωρεπίσκοπου στὴν Ζάκυνθο, ἐζήτησε καὶ πέτυχε τὴν ἐκδοσὴ διατάγματος τοῦ Δόγη τῆς Βενετίας, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ τελευταῖος ἀπηγόρευσε τὴν ὁποιαδήποτε ἀνάμιξη τοῦ χωρεπίσκοπου Ζακύνθου στὴν διοίκηση τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, ἀπειλώντας ἀκόμη καὶ μὲ ποινὲς ἂν ὁ Ἅγιος δὲν συμμορφωνόταν μὲ τοὺς ὅρους τοῦ διατάγματος. Τότε ὁ ἄκακος ἱεράρχης, ὀδηγούμενος ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν μεγαλοψυχία πού τὸν διέκριναν, ὑπεχώρησε καὶ ἐκούσια περιώρισε τὶς ἐκκλησιαστικὰς δραστηριότητές του, χωρὶς βέβαια καὶ νὰ στερῆσιν τὸν λαὸν τῆς Ζακύνθου ἀπὸ τὴν ποιμαντικὴν του μέριμνα καὶ τὴν πατρικὴν

του στοργή, τις όποιες προσέφερε σ' όλους άφειδώς από την θέση του ήγουμένου της Άναφωνητριας.

Κατά τον Δεκέμβριο του 1580 δολοφονήθηκε ο πρεσβύτερος άδελφός του Άγίου, Κωνσταντίνος Σιγοῦρος, θῦμα μάλλον τῶν ανταγωνισμῶν και του μίσους που ὑπῆρχε τότε ανάμεσα στις άρχοντικές οικογένειες. Ο δολοφόνος, καταδιωκόμενος από τους συγγενείς του δολοφονηθέντος και τις άρχές, κατέφυγε στο Μοναστήρι της Άναφωνητριας και έξωμολογήθηκε τὸ βαρύτατο άμάρτημά του στον ήγούμενο, δηλαδή τον Άγιο Διονύσιο, χωρίς να γνωρίζει ὅτι αὐτὸς ἦταν άδελφός του ανθρώπου που εἶχε δολοφονήσει. Η στάση και ἡ συμπεριφορά του Άγίου στην περίπτωση αὐτή ὑπῆρξε πράγματι αντάξια της άγιασμένης ψυχῆς του, ἡ ὁποία εἶχε τόσο προχωρήσει στην κλίμακα τῶν ἀρετῶν, φθάνοντας στην ακρότατη ἀρετὴ της ἀπάθειας· δέχθηκε άόρητα και άτάραχα την έξομολόγηση του φονέα του άδελφου του, τον συγχώρησε, τον ἐνουθέτησε ὥστε να τον ὀδηγήσει στη σωτήρια μετάνοια και τον φυγάδευσε με μιὰ βάρκα σὲ ἄλλο μέρος, θέλοντας με τὰ μέσα αὐτὰ να φέρη σὲ συναίσθηση και μετάνοια τον ἄνθρωπο αὐτὸν και να τον σώσει από την αἰώνια καταδίκη. Παιδαγωγικώτατα ὁ Άγιος φανέρωσε την συγγενική του σχέση με τον φονευθέντα μόνο λίγο πριν από την ἀναχώρηση του δολοφόνου, διότι προφανῶς ἐπιθυμοῦσε να μὴ διαταραχθῇ ἀκόμη περισσότερο ὁ ἤδη παραγμένος ψυχικός του κόσμος, ἀλλὰ να ὀδηγηθῇ θεαρέστως πρὸς την μετάνοια.

Ἐξι μῆνες μετὰ την δολοφονία του άδελφου του Κωνσταντίνου, πιεζόμενος από πνευματικά του τέκνα και ἄλλους εὐσεβεῖς Ζακυνθίους, ὁ ἅγιος Διονύσιος ἔθεσε ὑποψηφιότητα για την ἀρχιεπισκοπὴ Κεφαλληνίας και Ζακύνθου, τὸ 1581, γιατί ἐν τῷ μεταξύ ἐκοιμήθη ὁ προηγούμενος ἀρχιεπίσκοπος Φιλόθεος Λοβέρδος. Παρ' ὅτι ἡ ὑποψηφιότητά του διέθετε ἐρείσματα και στην Κεφαλληνία, δὲν κατέστη δυνατὸν να ἐκλεγῇ, διότι ὑπερίσχυσε, ὅπως πάντοτε συνέβαινε, ὁ τοπικισμὸς τῶν πληθυσμιακὰ ὑπέρτερων Κεφαλληνίων. Ἔτσι, ἀντὶ του Άγίου ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος ὁ Κεφαλλονίτης ιερομόναχος Νεόφυτος Κολοκυθᾶς, μόλις εἴκοσι πέντε ἐτῶν.

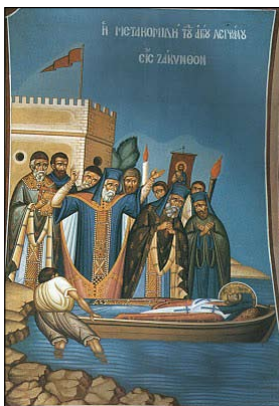
Δύο χρόνια μετὰ την ἀποτυχία του να ἐκλεγῇ ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας και Ζακύνθου, ὁ ἅγιος Διονύσιος ἐξελέγη με παμψηφία σχεδὸν ἐφημέριος για ἓνα ἔτος στον ἱερὸ Ναὸ του ἁγίου Νικολάου του Μώλου

στην πόλη τῆς Ζακύνθου. Ὁ Ἅγιος ἀπεδέχθη τὴν θέση τοῦ ἀπλοῦ ἐφημερίου ὑπακούοντας στὶς παρακλήσεις τοῦ ποιμνίου του, τὸ ὁποῖο τὸν ἠθελε ἀνάμεσά του ὡς πνευματικὸ πατέρα καὶ συμπαραστάτη. Λαμπρὸ καὶ τοῦτο παράδειγμα τῶν ἐξαίσιων ἀρετῶν τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἀνεξικακίας του, οἱ ὁποῖες ἐλάμπρυναν τὴν ἐξαιρετὴ προσωπικότητά του. Ἄν καὶ τοῦ εἶχε ἀποδοθῆ ὁ τίτλος τοῦ χωρεπισκόπου Ζακύνθου ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, ὅπως ἤδη ἀναφέραμε, δὲν δίστασε ὁ Ἅγιος ν' ἀποδεχθῆ τὴν ταπεινὴ θέση τοῦ ἐφημερίου. Ἄς προσθέσωμε ὅτι ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Μώλου εἶχε ἀνακηρυχθῆ πατριαρχικὸ σταυροπήγιο ἤδη ἀπὸ τὸ 1578, καὶ ὁ ἅγιος Διονύσιος εἶχε ἀπ' εὐθείας τὴν ἀναφορά του στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, χωρὶς νὰ ἐξαρτᾶται καθόλου ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου.

Μετὰ τὴν λήξη τῆς ἐνιαύσιας θητείας του ὡς ἐφημερίου τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὁ Ἅγιος Διονύσιος δὲν ἐδέχθη ἀνανέωσή της, ἀλλὰ ἀποφάσισε ν' ἀποσυρθῆ καὶ πάλι στὴν προσφιλῆ του Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀναφωνητρίας, ὅπου καὶ θὰ παραμείνῃ μέχρι τὸ τέλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, συνεχίζοντας τοὺς ἀσκητικὸς του ἀγῶνες καὶ ἀνερχόμενος τὴν κλίμακα τῶν θείων ἀρετῶν. Χαρακτηριστικὸ τῆς υπεράνθρωπης ἀσκήσεώς του ἀποτελεῖ καὶ τὸ ὅτι κατὰ τὸν ὀλιγόωρο ὕπνο του ἀναπαύοταν πάνω σὲ κρεβάτι φτιαγμένο ἀπὸ πέτρες, τὸ ὁποῖο ἐκάλυπτε μὲ ὠραῖα καὶ ἀπαλὰ σκεπάσματα, ἔτσι ὥστε κανεὶς νὰ μὴν ὑποπτεύεται τὶς σκληρότατες χαμυνιές στὶς ὁποῖες ὑποβαλλόταν. Εἶχε ἐπίσης διαρκῆ σύντροφό του τὴν ἐλεημοσύνη ἰδιαίτερα πρὶν ἀπὸ τὴν ἐορτὴ τοῦ Πάσχα ἔστελνε στὴν πόλη τῆς Ζακύνθου βάρκες ὀλόκληρες φορτωμένες μὲ σιτάρι, ὄσπρια, ἄρνιά, ἐρίφια καὶ ἄλλα τρόφιμα, τὰ ὁποῖα οἱ Μοναχοὶ τὰ μοίραζαν σὲ φτωχοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐνδεεῖς οἰκογένειες, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Ἁγίου.

Κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ τῆς ἐγκαταβίωσέος του στὴν Ἀναφωνητρία, ὁ Ἅγιος ἀναδείχθηκε ὁδηγὸς ἀκριβέστατος τῶν ἐκεῖ μοναζόντων, ἀλλὰ καὶ πνευματικὸς πατέρας, σύμβουλος καὶ ἄοκνος συμπαραστάτης τῶν πολυάριθμων λαϊκῶν ποὺ κατέφευγαν σ' αὐτὸν γιὰ νὰ ἐξομολογηθοῦν, νὰ πάρουν τὴν εὐλογία του καὶ ν' ἀκούσουν τὶς συμβουλές του γιὰ διάφορα θέματα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦσαν.

Τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1622 ἡ ὑγεία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου κλονίσθηκε καί, παρὰ τὶς περιποιήσεις καὶ τὴν συνεχῆ φροντίδα τῶν μοναχῶν, ἔβαινε πρὸς ἐπιδείνωση. Οἱ συγγενεῖς του ἄρχισαν νὰ τὸν πιέζουν νὰ κατεβῆ στὴν πόλη, οὕτως ὥστε νὰ ἔχῃ τὴν πρέπουσα περίθαλψη. Τελικὰ τὸν πείθουν νὰ ἐγκατασταθῆ στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς του. Ἐκεῖ ὁ Ἅγιος παρέδωσε τὸ πνεῦμα του στὸν Κύριο στὶς 17 Δεκεμβρίου τοῦ 1622 σὲ ἡλικία 75

ἐτῶν. Τὴν ἐπομένη τὸ σκῆνωμά του μεταφέρθηκε, σύμφωνα με ἐπιθυμία του, στὴ Μονὴ τῆς μετανοίας του, στὴν ἱερὰ Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τῶν Στροφάδων, ὅπου καὶ ἐνταφιάσθηκε.

Ὅταν μετὰ ἀπὸ κάποια χρόνια ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ Λειψάνου του, αὐτὸ βρέθηκε ἀκέραιο καὶ εὐωδιάζον. Τίποτε δὲν εἶχε ἀλλάξει σ' αὐτό, ἔλειπαν μόνο δύο δόντια καὶ ἡ ἄκρη τῆς μύτης. Οἱ Μοναχοὶ δοξάζοντας τὸν Θεό, τὸ τοποθέτησαν στὸν νάρθηκα τοῦ καθολικοῦ τοῦ Μοναστηριοῦ.

Ἐπίσημη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξη ἀναγνωρίσεως τῆς ἀγιότητός του ἐξεδόθη τὸ 1703, ἐπὶ Πατριάρχου Γαβριήλ, καὶ ὠρίσθηκε ὡς ἡμέρα ἐορτασμοῦ τῆς μνήμης του ἡ 17η Δεκεμβρίου, ἡ ἡμέρα τῆς Κοιμήσεώς του.

Τὸ Μοναστήρι τῶν Στροφάδων ὑπέστη ἐπιδρομὴ τοῦ τουρκικοῦ στόλου τὸ 1717. Οἱ ἐπιδρομεῖς λεηλάτησαν τὸ Μοναστήρι καὶ σκότωσαν τοὺς Μοναχοὺς, ἐκτὸς ἀπὸ πέντε. Ἐπίσης ἔκοψαν καὶ πῆραν μαζί τους τὰ δύο χέρια ἀπὸ τὸ ἅγιο Λεῖψανο. Οἱ πέντε διασωθέντες Μοναχοὶ κατέφυγαν στὴν Ζάκυνθο, συναποκομίζοντας καὶ τὸ Λεῖψανο τοῦ Ἁγίου. Αὐτὸ κατετέθη κατ' ἀρχὰς στὸν ἐπισκοπικὸ Ναὸ καὶ μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια σὲ Ναὸ ποὺ οἰκοδομήθηκε στὸ νότιο τμήμα τῆς πόλεως πρὸς τιμὴν του.

Τὰ δύο χέρια τοῦ Λειψάνου ποὺ ἔκοψαν οἱ Τούρκοι ἐξαγοράσθηκαν ἀπὸ χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι καὶ τὰ ἐπέστρεψαν στὴν Ζάκυνθο. Ἡ μετακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου ἀπὸ τὶς Στροφάδες στὴν Ζάκυνθο ἐορτάζεται στὶς 24 Αὐγούστου.

Ὅπως καὶ παραπάνω ἀναφέραμε, μετὰ τὴν παθοκτόνο του ἄσκησι καὶ τὴν ἀπόκτηση τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν, ὁ Ἅγιος κατέστη «δοχεῖον ἱερὸν τῆς θείας χάριτος» καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ χάρισμα τῶν ἰαμάτων, ἐνεργώντας ἄπειρα θαύματα. Στὴν συνοπτικὴ τούτῃ ἐξιστόρησι τοῦ βίου του δὲν θ' ἀναφερθοῦμε σ' αὐτά, παραπέμποντας τοὺς ἀδελφοὺς ἀναγνώστες ποὺ θὰ ἠθελαν νὰ πληροφορηθοῦν σχετικὰ στὶς ἐκτενεῖς βιογραφίες του

ποὺ ὑπάρχουν σὲ διάφορους Συναξαριστές, ἢ ἔχουν ἐκδοθῆ μαζί μὲ τὴν Ἀκολουθία του ἀρκετὲς φορὲς ἀπὸ τὴν ἱερὰ Μονή του στὴν Ζάκυνθο.

Ταῖς τοῦ θεοφόρου Ἱεράρχου Διονυσίου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

(*) Περιοδ. «**Απολύτρωσις**» (Κερκύρας), τ. 506-507/Νοέμ.-Δεκ. 2009, σελ. 22-23· τ. 508-509/Ἰαν.-Φεβ. 2010, σελ. 22-23· τ. 510-511/Μάρτ.-Ἀπρ. 2010, σελ. 22-23. Ἐπιμέλ. ἡμετ.

(**) Ὡς φαίνεται, ὁ Ἅγιος ἔλαβε τὸ νέο ὄνομα Διονύσιος κατὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία του (σημ. ἐπιμ.).